

og må ikke overstige 4 uger. Tidsrummet kan ved kendelse forlænges med højst 4 uger ad gangen.

Politiet kan således som udgangspunkt kun foretage indgreb i meddelelshemmeligheden efter at have indhentet en retskendelse. Ville indgrebets øjemed blive forspildt, hvis politiet skulle afvente en forudgående retskendelse, kan politiet dog i medfør af § 783, stk. 4, selv træffe beslutning om indgrebet og derefter – snarest muligt og inden 24 timer – forelægge sagen for retten. Retten afgør herefter ved kendelse, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes og i bekræftende fald for hvilket tidsrum. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

I forbindelse med rettens behandling af en begæring om indgreb i meddelelshemmeligheden skal der i medfør af retsplejelovens § 784, stk. 1, beskikkes en advokat for den, indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer afgørelse. Advokatbeskikkelse skal ske, uanset om der allerede er beskikket en forsvarer for den mistænkte, som kan varetage dennes interesser. Den advokat, der beskikkes efter § 784, stk. 1, skal således varetage interesserne ikke blot for den eller de mistænkte, men også for indehaverne af de telefoner eller lokaler mv., der aflyttes, samt for de personer, der mere eller mindre tilfældigt taler i en telefon, der aflyttes, eller som på anden måde bliver berørt af indgrebet, jf. betænkning nr. 1023/1984 side 81f. Der er i § 785 og § 787 fastsat nærmere regler om den beskikkede advokats retsrettigheder og pligter i forbindelse med sagens behandling.

Efter retsplejelovens § 786, stk. 1, påhviler det postvirksomheder og udbydere af telenet eller teletjenester at bistå politiet ved gennemførelse af indgreb i meddelelshemmeligheden, herunder ved at etablere aflytning af telefonsamtaler mv.

Når et indgreb i meddelelshemmeligheden er afsluttet, skal der som hovedregel i medfør af § 788, stk. 1, jf. stk. 2, gives underretning om indgrebet til henholdsvis indehaveren af den pågældende telefon (telefonaflytning og teleoplysning), den, der har rådighed over det pågældende lokale (rumaflytning), og afsenderen eller modtageren af forsendelsen (brevåbning og brevstandsnings). Der skal ikke gives underretning om udvidet teleoplysning, jf. § 788, stk. 5.

Den advokat, der er beskikket i medfør af retsplejelovens § 784, stk. 1, skal modtage genpart af underretningen, jf. § 788, stk. 3, 3. pkt.

Det er den byret, som har truffet afgørelse om indgrebet, der skal foretage underretningen, jf. § 788, stk. 3, 1. pkt. Underretningen skal gives snarest muligt,

hvis politiet ikke senest 14 dage efter udløbet af det tidsrum, hvor indgrebet har været tilladt, jf. § 783, stk. 2, har fremsat begæring om undladelse af eller udsættelse med underretning, jf. § 788, stk. 3, 2. pkt.

I medfør af § 788, stk. 4, 1. pkt., kan retten efter begæring fra politiet beslutte, at underretning skal undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum, hvis underretningen vil være til skade for efterforskningen eller til skade for efterforskningen i en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan danne grundlag for et indgreb i meddelelshemmeligheden, eller hvis hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder eller omstændighederne i øvrigt taler imod underretning.

2.2. Særligt om kravet om telefonnumre i retskendelsen

2.2.1. Som nævnt i pkt. 2.1 skal der i en retskendelse om indgreb i meddelelshemmeligheden bl.a. anføres de telefonnumre, lokaliteter, adressater eller forsendelser, som indgrebet angår, jf. retsplejelovens § 783, stk. 1, 2. pkt.

Med hensyn til, *hvilke personers telefoner* der vil kunne aflyttes, skal der efter retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, være »bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt«. Dette indebærer, at der kan gribes ind i kommunikation, hvori en mistænkt direkte er part f.eks. som afsender eller modtager af et brev eller som deltager i en telefonsamtale eller anden samtale. Der er også mulighed for at gribe ind, hvis samtalen eller brevvekslingen føres mellem personer, der ikke er mistænkt, hvis der er bestemte grunde til at antage, at de pågældende formidler meddelelser til eller fra en mistænkt og altså virker som budbringere for denne, jf. betænkning nr. 1023/1984 side 98f.

Reglerne om telefonaflytning er altså indrettet sådan, at der gives politiet en generel tilladelse til at aflytte samtaler til og fra en bestemt telefon, når det må antages, at der over denne formidles samtaler til eller fra en mistænkt. Det er altså ikke nødvendigvis den mistænkte telefon, der aflyttes. F.eks. vil den mistænkte i narkotikasager undertiden befinde sig i udlandet. For at skaffe oplysning om tid og sted for den pågældendes hjemkomst – eventuelt i forbindelse med en narkotikaleverance – kan det være nødvendigt at aflytte telefoner hos nærtstående personer i Danmark.

I praksis vil en retskendelse således kunne omfatte aflytning også af telefoner, der tilhører andre personer end den mistænkte – f.eks. kæresteren, arbejdspladsen,